

працівники архівного управління міської ради розуміють, що немає нічого більш важливого, ніж зберегти для історії документальні матеріали рідного міста.

1. Исторична справка про Дніпропетровський державний міський архів. Ф. 119 «Днепропетровский городской архив».

2. Положення про архівне управління департаменту забезпечення діяльності виконавчих органів Дніпропетровської міської ради, його сектори та госпрозрахункову групу: https://dniprorada.gov.ua/upload/editor/polozhennya_pro_arhivne_upravlinnya.pdf.

3. Стратегія розвитку архівної справи до 2025 року <https://archives.gov.ua/ua/>.

Яна ШНУРКО

завідувач відділу зв'язків

з громадськістю Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ (м. Дніпро, Україна)

ЩОДО ПРИНЦИПУ ВІДКРИТОСТІ ТА ПРОЗОРІСТІ У ДІЯЛЬНОСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ

Національна поліція України як центральний орган виконавчої влади була створена Постановою Кабінету Міністрів України від 02.09.2015 № 641 [1].

Розділом II (статті 6 – 12) Закону України «Про Національну поліцію» від 02.07.2015 № 580-VIII було закріплено принципи діяльності відповідної правоохоронної інституції, а саме: верховенство права, законність, дотримання прав і свобод людини, відкритість та прозорість, політична нейтральність, взаємодія з населенням на засадах партнерства та безперервність [2].

Проводячи дослідження принципів і завдань Національної поліції України, Г. Шевчук зазначає, що принцип відкритості і прозорості є визначальним, коли йде мова про рівень довіри населення до поліції, оскільки вказана засада повною мірою розкривається під час висвітлення діяльності поліції до громадськості через засоби масової інформації або на офіційному вебпорталі центрального органу управління поліції [3, с. 122]. Підтримуючи наведену тезу, зауважимо, що сутність принципу відкритості та прозорості у діяльності Національної поліції є набагато складнішою.

Спираючись на положення статті 9 Закону України «Про Національну поліцію», можна стверджувати, що вказаний принцип реалізується через наступну діяльність: а) здійснення поліцією своєї діяльності відкрито та прозоро в межах, визначених Конституцією та законами України; б) забезпечення поліцією постійного інформування органів державної влади

та органів місцевого самоврядування, а також громадськості про свою діяльність у сфері охорони та захисту прав і свобод людини, протидії злочинності, забезпечення публічної безпеки і порядку; в) забезпечення поліцією доступу до публічної інформації, володільцем якої вона є, у порядку та відповідно до вимог, визначених законом; г) можливість оприлюднення (поширення) інформації з обмеженим доступом лише у випадках та в порядку, визначених законом; г) обов'язкове оприлюднення на вебпорталі центрального органу управління поліції нормативно-правових актів, що регламентують діяльність поліції, причому відповідні акти з обмеженим доступом оприлюднюються у випадках та в порядку, визначених законом; д) обов'язкове проходження громадського обговорення проєктів нормативно-правових актів, що стосуються прав та свобод людини в порядку, визначеному Міністром внутрішніх справ України [2]. Як впливає із законодавчої норми, реалізація принципу відкритості та прозорості здійснюється через дії зобов'язального (обов'язкове проходження, постійне інформування) та уповноважуючого (можливість оприлюднення) характеру.

Я. Квітка та К. Гусева вказують на те, що реалізація принципів відкритості та прозорості в діяльності органів поліції та їх посадових осіб є дієвим заходом боротьби з такими негативними явищами в державному управлінні, як бюрократизм і корупція [4, с. 170]. Водночас науковцями не звертається увага на відмінність між відкритістю та прозорістю, як складовими відповідного принципу діяльності Національної поліції.

Спроба здійснити таке розмежування представлена у науково-практичному коментарі до Закону України «Про Національну поліцію», де під відкритістю держави запропоновано розуміти прозорість функціонування поліції, можливість суспільства контролювати виконання нею важливих рішень. Концепція відкритої держави орієнтована на пошук політико-юридичних складових відкритої, прозорої, публічної й ефективної організації діяльності органів публічної влади, що тісно пов'язана з громадянським суспільством. Відкритість діяльності Національної поліції дозволяє громадянам отримати адекватне уявлення та сформулювати критичне судження про її функціонування на засадах демократичності. Так само прозорість діяльності передбачає можливість взаємодії громадян, їхніх об'єднань, юридичних осіб з поліцією при реалізації державної політики, впливу на рішення та діяльність цих органів, доступ до повної, об'єктивної, достовірної інформації про їх діяльність. Автори науково-практичного коментаря виділяють три рівні прозорості діяльності поліції: перший – прозорість у проведенні кадрової політики та розподілу всієї системи адміністративних повноважень поліції; другий, що передбачає забезпечення управлінської прозорості поліції шляхом превентивних заходів організаційного характеру; третій – прозорість процесу прийняття рішень поліцією, виводячи на перший план таку характеристику, як нейтральність, здатність знайти необхідний баланс між спрямованістю потенційного рішення та його можливими

негативними наслідками; вміння визначити оптимальні рамки для розгляду справи [5, с. 33]. Запропонований підхід вбачається нами занадто складним, що ускладнює практичну реалізацію досліджуваного принципу.

Виходячи з викладеного, можна підсумувати наступне:

1) відкритість та прозорість не є тотожними поняттями, а радше доповнюють одне одного, утворюючи цілісний принцип, закріплений статтею 9 Закону України «Про Національну поліцію»;

2) практична реалізація принципу відкритості та прозорості передбачає виконання поліцією як обов'язкових, так і уповноважуваних дій;

3) під відкритістю пропонується розуміти можливість для всіх бажаючих безперешкодно спостерігати за діяльністю поліції;

4) прозорість означає зрозумілість, доступність та легкість для сприйняття будь-якою особою інформації про діяльність поліції.

Перспективи подальших наукових досліджень вбачаються нами у вивченні форм і методів, завдяки яким принципи діяльності Національної поліції знаходять практичне втілення.

1. Про утворення Національної поліції України: Постанова Кабінету Міністрів України від 02.09.2015 № 641. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/641-2015-%D0%BF/print>.

2. Про Національну поліцію: Закон України від 02.07.2015 № 580-VIII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19/print>.

3. Шевчук Г. Принципи та завдання діяльності Національної поліції України *Підприємництво, господарство і право*. 2019. № 7. С. 120–124.

4. Квітка Я.М., Гусєва К.А. Принцип відкритості та прозорості у діяльності поліції. *Вісник Луганського державного університету внутрішніх справ імені Е.О. Дідоренка*. 2016. № 1. С. 164–173.

5. Науково-практичний коментар Закону України «Про Національну поліцію». Кол. авт./ кер. авт. кол. д.ю.н., доц. Т.П. Мінка. Дніпро: Дніпропетр. держ. ун-т внутр. справ, 2017. 480 с.

Юлія БІЛЮЧЕНКО

аспірант кафедри соціології

та психології Харківського

національного університету внутрішніх

справ (м. Харків, Україна)

БРЕХНЯ ЯК ПСИХОЛОГІЧНИЙ МЕХАНІЗМ ЗАХИСТУ У ПІДЛІТКІВ З РІЗНИМ РІВНЕМ АГРЕСИВНОСТІ

За останні роки науковий інтерес до підліткової брехні зріс у геометричній прогресії, однак теоретичні основи ще доволі слабкі. Когорта науковців сходиться у думці, що вдавання молоді до брехні може бути